

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران
مدرسه علمیه صادقیه تبریز

پایان نامه سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

بررسی تطبیقی کارکرد موعود در ادیان آسمانی

استاد راهنما:

حجت الاسلام و المسلمین قاسم باصری

استاد داور:

حجت الاسلام و المسلمین کریم علی محمدی

پژوهشگر:

رباب نیازی

تابستان ۱۳۹۴

تحمیدیه

الحمد لله رب العلمين ، والصلاة التامة والسلام الدائم على سيد الأنبياء وخاتم المرسلين ، وعلى المرسلين ، وعلى الأئمة الأطهار من آله الأخيار ، وعلى أتباعهم الصالحين المهتدين.

شكر شایان نثار خدای متعال که ما را مسلمان و شیعه زاده خلق کرد و توفیق را رفیق
راهمان ساخت تا در مکتب اهل بیت در محضر اساتید و فضلاء اهل علم به تحصیل علوم دینی
بپردازیم.

تقدیم به

به ساحت مقدس حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله) و ذریه‌ی پاکش حضرت

فاطمه الزهرا (سلام الله علیها) و ائمه معصومین (علیهم السلام)

و تقدیم به تمام علماء مذهب اهل بیت علیهم السلام، که در زمینه تبلیغ و ترویج فرهنگ

قرآن، اسلام، شیعه و مهدویت قلم به نگارش و تدوین و تألیف متون و کتب برداشته‌اند.

و تقدیم به همه کسانی که لحظه‌ای بُعد انسانی و وجدانی خود را فراموش نمی‌کنند و بر

آستان گران سنگ انسانیت سر فرود می‌آورند و انسان را با همه تفاوت هایش ارج می‌نهند.

تقدیر و تشکر

از والدین بزرگوارم که هر معرفتی که از خدا و اهل بیت دارم از دامن تربیت آنها دارم.

و تقدیر و تشکر از استاد فاضل و اندیشمند جناب آقای دکتر باصری که به عنوان استاد راهنما همواره اینجانب را مورد لطف و محبت خود قرار داده‌اند و در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی در این عرصه بر من دریغ ننمودند و زحمت راهنمایی این رساله را بر عهده داشتند.

۴۱. شهرستانی، محمد عبدالکریم، الملل و النحل، مترجم: محمد بن فتح الله بدران، چاپ دوم، تهران: موسسه الصادق للطباعه والنشر، ۱۳۸۷.
۴۲. شهیدی، جعفر، تاریخ تحلیلی اسلام، چاپ اول، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی و مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۳.
۴۳. صافی گلپایگانی، لطف الله، منتخب الاثر، مترجم: لطیف راشدی سعید راشدی، مصحح: رضا دیلمی، قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۹۰.
۴۴. صدوق، محمد بن علی بن حسین بن بابویه، خصال، مترجم: محمد باقر کمره ای، قم: جماعه المدرسین فی الحوزه العلمیه بقم، مرکز المنشورات الاسلامیه، ۱۳۶۲.
۴۵. طباطبائی، محمد حسین، المیزان، مترجم: سید محمد باقر موسوی همدانی، تهران: کانون انتشارات محمدی، ۱۳۶۳.
۴۶. طباطبائی، محمد حسین، قرآن در اسلام، چاپ دوم، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۸.
۴۷. عدلی، محمدرضا، فرجام شناسی مسیحی، قم: ادیان، ۱۳۸۹.
۴۸. فلسفی، محمد تقی، حکومت جهانی امام عصر، تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی (علیه السلام)، ۱۳۹۲.
۴۹. قزوینی، سید محمد کاظم، امام مهدی از ولادت تا ظهور، تهران: آفاق، ۱۳۷۵.
۵۰. کارنگی، ویل، آیین زندگی، مترجم: معصومه کریمی بخش، چاپ دهم، تهران: پیمان، ۱۳۸۹.
۵۱. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، مترجم: محمد باقر کمره ای، تهران: اسوه، ۱۳۷۹.
۵۲. کورانی و همکاران، معلیه السلام احادیث الامام المهدی، قم: المعارف الاسلامیه، ۱۳۶۹.
۵۳. گرمارودی، اسد، درسهای از اصول عقاید، چاپ اول، بی جا: دار احیاء تراث اهل البيت، ۱۳۶۱.
۵۴. گرینستون، جولیس، مسیحا در آیین یهود، مترجم: حسین توفیقی، قم: مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب، ۱۳۷۷.

۵۵. گلن، ولیم، مرتن، هنری، کتاب مقدس عهد عتیق و عهد جدید، مترجم: فاضل خان همدانی، چاپ اول، تهران: اساطیر، ۱۳۷۹.
۵۶. موسوی بجنوردی، کاظم، دایرة المعارف بزرگ اسلامی، چاپ دوم، تهران: مرکز دایرة المعارف بزرگ اسلامی، ۱۳۷۴.
۵۷. محمدی، محمدحسین، آخرالزمان در ادیان ابراهیمی، چاپ دوم، قم: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود، ۱۳۹۰.
۵۸. مشکور، محمد جواد، فرهنگ فرق اسلامی، چاپ ۶، مشهد: قدس رضوی، ۱۳۸۷.
۵۹. مطهری، مرتضی، آشنایی با علوم اسلامی چاپ پانزدهم، قم: صدرا، ۱۳۷۴.
۶۰. مکارم شیرازی، ناصر، حکومت جهانی امام مهدی (علیه السلام)، چاپ دوم، قم: مدرسه الامام علی بن ابی طالب (علیه السلام)، ۱۳۷۶.
۶۱. مکارم شیرازی، ناصر، مهدی انقلابی بزرگ، قم: مصبوعاتی هدف، ۱۳۵۶.
۶۲. مکارم شیرازی و دیگران، ناصر، تفسیر نمونه، چاپ ۳۰، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۸.
۶۳. موحدیان عطار و دیگران، علی، گونه شناسی اندیشه منجی موعود در ادیان، مصحح: علی موحدیان عطار، چاپ اول، قم: دانشگاه ادیان و مذاهب، ۱۳۸۹.
۶۴. موسوی خوانساری، سید احمد، عقاید حقه، مترجم: علیرضا مسجد جامعی، تهران: سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۲.
۶۵. میشل، توماس، کلام مسیحی، مترجم: حسین توفیقی، قم: مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب، ۱۳۷۷.
۶۶. ویور، مری جو، در آمدی به مسیحیت، مترجم: حسن قنبری، چاپ دوم، قم: دانشگاه ادیان و مذاهب، ۱۳۹۳.
۶۷. هادوی تهرانی، مهدی، مبانی کلامی اجتهاد، چاپ سوم، قم: انتشارات خانه خرد، ۱۳۸۵.

۶۸. هاشمی شهیدی، سیداسدالله، ظهور حضرت مهدی از دیدگاه اسلام، مذاهب و ملل جهان، قم: انتشارات مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۱.
۶۹. هاکس، جیمز، قاموس کتاب مقدس، مترجم: مستر هاکس، تهران: اساطیر، ۱۳۷۷.
۷۰. هالم، هنیس، تشیع، مترجم: محمد تقی اکبری، چاپ ۲، قم: نشر ادیان، ۱۳۸۹.
۷۱. هیوم، رابرت ارنست، ادیان زنده جهان، مترجم: عبدالرحیم گواهی، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۸.

(ب) کتب عربی

۷۲. آل کاشف الغطاء، محمدالحسین، أصل الشیعة و اصولها، قم: دارانش، ۱۳۷۰.
۷۳. ابن ابی الحدید، عبدالحمید بن هبّه الله، شرح نهج البلاغه، مصحح: محمد الزهری الغمراوی، مصر: دارالکتب العربیه الکبری، ۱۳۲۹ق.
۷۴. ابن اثیر، مبارک بن محمد، النهایة فی غریب الحدیث و الاثر، محقق: طاهر احمد الزاوی و محمود محمد طنّاحی، چاپ چهارم، قم: موسسه الامین للطباعة و النشر و التوزیع، ۱۳۶۷.
۷۵. ابن حنبل، احمد بن محمد، المسند، بیروت: دار الجیل، ۱۴۱۰ق.
۷۶. العروسی الحویزی، عبدعلی بن جمعه، نورالثقلین، محقق: السیدعلی عاشور، بیروت: موسسه التاریخ العربی، ۱۴۲۲ق.
۷۷. ابن کثیر، اسماعیل بن عمر، البدایة و النهایة، چاپ دوم، بیروت: مکتب المعارف، ۱۴۱۱ق.
۷۸. ابن ماجه، محمد بن یزد، سنن، بیروت: داراحیاء الکتب العربیه، ۱۳۷۲.
۷۹. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۴۱۶ق.
۸۰. النعمانی، ابن ابی زینب محمد بن ابراهیم، الغیبه، محقق: علی اکبر الغفاری، تهران: بی نا، بی تا.
۸۱. ترمذی، جامع الصغیر و هوسنن، محقق: ابراهیم عوض، بیروت: انتشارات داراحیاء التراث، بی تا.
۸۲. حاکم نیشابوری، محمد بن عبدالله، المستدرک علی الصحیحین، بیروت: دارالمعرفه، بی تا.

٨٣. حرعاملی، محمد بن الحسن، اثبات الهداء بالنصوص و المعليه السلامات، قم: مطبعة العلمیه، بی.تا.
٨٤. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات فی غریب القرآن، چاپ سوم، تهران: مرتضوی، ١٣٧٥.
٨٥. سید بن طاووس، علی بن موسی بن جعفر بن محمد، ملاحم و فتن، بیروت: مؤسسه الوفاء، ١٤٠٣ ق.
٨٦. سجستانی، ابی داوود، سنن، بیروت: دار احیاء التراث العربی، بی.تا.
٨٧. سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، جامع الصغیر، مصر: عبدالحمید احمد حنفی، بی.تا.
٨٨. صدوق، محمد بن علی بن حسین بن بابویه، عیون اخبار الرضا، تهران: جهان، ١٣٧٨ ق.
٨٩. صدوق، محمد بن علی بن حسین بن بابویه، کمال الدین و تمام النعمه، قم: انتشارات دارالکتب اسلامیه، ١٣٩٥ ق.
٩٠. طبرسی، فضل بن الحسن، مجمع البیان، چاپ اول، بیروت: الأعلمی المطبوعات، ١٤١٥ ق.
٩١. طبری، احمد بن حنبل، ذخائر العقبی، قم: دارالکتب الاسلامی، ١٣٨٦.
٩٢. طوسی، ابوجعفر بن محمد بن حسن بن علی، التبیان فی تفسیر القرآن، محقق: احمد حبیب قصیر العاملی، بیروت: دارالتراث العربی، قرن ١٤.
٩٣. طوسی محمد بن حسن، ، آمالی، محقق: قسم الدراسات الاسلامیه، قم: دارالثقافه، ١٣٧٢.
٩٤. عاملی، زین الدین بن علی بن احمد، حقایق الايمان مع رسالاتی الاقتصاد والعداله، محقق: السید مهدی الرجائی، قم: مکتبه آیه الله العظمی المرعشی النجفی العامه ، ١٤٠٩ ق.
٩٥. گنجی شافعی، محمد بن یوسف، البیان فی اخبار صاحب الزمان، محقق: محمد هادی امینی و محمد مهدی خراسان، چاپ سوم، قم: الهادی، ١٣٩٩ ق.
٩٦. متقی هندی، علاءالدین علی بن حسام، البرهان فی علامات مهدی آخر الزمان، محقق: علی اکبر غفاری، قم: انتشارات خیام، بی.تا.

۹۷. متقی هندی، علاءالدین علی بن حسام، البرهان فی علامات مهدی آخرالزمان، محقق: علی اکبر غفاری، قم: انتشارات خیام، بی تا.

۹۸. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ق.

۹۹. محمد المسیری، عبدالوهاب، موسوعه اليهود و اليهودیه، قاهره: دارالشروق، ۱۴۱۸ق.

۱۰۰. مفید، محمد بن محمد بن نعمان، الارشاد، قم: کنگره مفید، ۱۴۱۳ق.

۱۰۱. مفید، محمد بن محمد، امالی شیخ مفید، مترجم: طه طرزی، تهران: آدینه سبز، ۱۳۹۱.

۱۰۲. مقدسی شافعی، یوسف بن یحیی، عقد الدور فی اخبار المنتظر، محقق: عبدالفتاح محمد الحلو، چاپ اول، قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۲.

۱۰۳. نیشابوری، مسلم بن حجاج، صحیح مسلم، چاپ دوم، بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۳۷۵ق.

مقالات

۱۰۴. حسینی میلانی، علی، «مهدی در آینه روایات»، مترجم: محمدی منفرد، نشریه انتظار، ش ۶، سال دوم، ۱۳۸۱.

سایت ها

۱. <http://www.adherents.com>